

הטיפול הכירורגי בפרפור פרוזדורים

מסמך עמדה מטעם האיגוד הישראלי לכירורגית לב – חזה

מרץ 2018

חברי הועדה

ד"ר לאוניד סטרניק – המרכז הרפואי שיבא

ד"ר ארז קכל – המרכז הרפואי פוריה

ד"ר עמית קרח – המרכז הרפואי הדסה עין כרם

פרופ' אהוד רענני – המרכז הרפואי שיבא

רקע

פרפור פרוזדורים הינה הפרעת קצב שכיחה. ההערכה היא שכ 3% מאוכלוסיית המבוגרים בעולם לוקים בהפרעת קצב זו. שכיחות פרפור פרוזדורים גבוהה בלוקים ביתר לחץ דם, סכרת, השמנת יתר, מחלת לב כלילית, אי ספיקת לב ובלוקים בפתולוגיה במסתמי הלב. שכיחות הפרעת קצב זו בקרב האוכלוסייה בגיל העמידה גבוהה ומתקרבת ל 25%.

פרפור פרוזדורים קשור בתמותה גבוהה מהצפויה באוכלוסייה הכללית. התמותה בלוקים בפרפור פרוזדורים גבוהה פי 1.5 – 2 מאלו שאינם סובלים מהפרעת הקצב. 10-40% מהלוקים בפרפור פרוזדורים מתאשפזים מידי שנה בבתי חולים. שיעור הלוקים בתסמיני אי ספיקת לב גבוה משמעותית בלוקים בפרפור פרוזדורים יחסית לאוכלוסייה הכללית וכ 20-30% מלקי שבץ מוחי מתרחשים בחולים עם פרפור פרוזדורים.

הטיפול בפרפור פרוזדורים כולל טיפול תרופתי, אפשרות של אבלציה מלעורית או טיפול ניתוחי. **נייר עמדה זה מתייחס לטיפול הניתוחי בפרפור פרוזדורים.**

טיפול ניתוחי בפרפור פרוזדורים מבוצע בעולם זה כשלושה עשורים. מחקרים רבים הדגימו את יעילותו במניעת הישנות הפרעת הקצב וכן הפחתה משמעותית בתחלואה הנובעת מפרפור פרוזדורים. הטיפול הניתוחי בפרפור פרוזדורים יעיל במניעת פרפור פרוזדורים כשמבוצע לטיפול בהפרעת הקצב כבעיה מבודדת או בשילוב עם ניתוח לב אחר, לרוב לטיפול במסתם המיטראלי.

במקור, ניתוחים לטיפול בפרפור פרוזדורים בוצעו בשיטת "גזור ותפור", דבר שהיה כרוך בזמן ניתוח ארוך ובכלל זה איסכמיה ממושכת של הלב וכן דמם רב. עם התקדמות הטכנולוגיה, פותחו אמצעים שונים ליצירת קווי אבלציה לטיפול בפרפור פרוזדורים, המחליפים את הגישה של "גזור ותפור". גישה זו מקצרת את זמן הניתוח במידה משמעותית, כרוכה בשכיחות מופחתת של דמם ומשמשת כיום כדרך הבחירה לביצוע הפעולה. בין האמצעים הטכנולוגיים המקובלים לטיפול כירורגי בפרפור פרוזדורים קיים מכשור ייעודי הפועל בטכנולוגיה של radiofrequency, כמכשור לצריבה בעזרת קור (cryo probe) ועוד.

המלצות לטיפול כירורגי בחולים עם פרפור פרוזדורים

- יש לשקול טיפול כירורגי בפרפור פרוזדורים בחולים עם פרפור פרוזדורים התקפי או קבוע.
- יש לשקול טיפול כירורגי בפרפור פרוזדורים כפרוצדורה מבודדת (stand alone).
- יש לשקול טיפול כירורגי בפרפור פרוזדורים בשילוב עם ניתוח לב אחר.
- בטיפול כירורגי בפרפור פרוזדורים יש להשתמש כ standard of care בטכנולוגיות מתאימות כגון radiofrequency או cryo probe.

רשימת ספרות

1. Gillinov AM, Gelijns AC, Parides MK, et al. Surgical Ablation of Atrial Fibrillation during Mitral-valve Surgery. *N Eng J Med* 2015;372:1399-1409.
2. Ad N, Damiano RJ Jr, Badhwar V, et al. Expert consensus guidelines: Examining surgical ablation of atrial fibrillation. *J Thorac Cardiovasc Surg* 2017;153:1330-1354.
3. 2016 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with EACTS. *Eur Heart J* 2016;37:2893-2962.
4. Calkins H, Hindricks G, Cappato R, et al. 2017 HRS/EHRA/ECAS/APHRS/SOLAECE expert consensus statement on catheter and surgical ablation of atrial fibrillation. *Heart Rhythm* 2017;14:e275-e444.